

2023 VERKSAMHETS- BERÄTTELSE

Byrån mot diskriminering
i Östergötland

Bilder på omslaget:

1. Bild från premiär på Cnema för filmer med Koll på lagen, filmen Under bron, från projektet Koll på lagen.
2. Byråns utbildare föreläser för skyddsombud i Motala.
3. Bild ur filmen Vad händer när arbetsmiljön inte inkluderar alla? från projektet ADAB.
4. Bild ur filmen Matchdag, från projektet Koll på lagen.

Innehåll

1. Inledning.....	3
2. Organisation	4
2.1 Styrelsen	4
2.2 Medlemmar.....	4
2.3 Personal.....	5
2.3.1 Kompetensutveckling	5
2.3.2 Arbetsmiljö	6
3. Verksamhet.....	8
3.1 Individärenden	9
3.1.1 Ärenden hos Diskrimineringsombudsmannen	10
3.2 Informations- och utbildningsinsatser	12
3.2.1 Temadagar.....	13
3.2.2 Tema arbetsliv	14
3.2.3 Volontärföreläsningar	15
3.2.4 Informationsföreläsningar	15
3.2.5 Tema HBTQI+	18
3.2.6 Tema utbildning	19
3.2.7 Processledning.....	19
3.3 Event.....	20
3.3.1 Dagen mot diskriminering.....	20
3.3.2 Övriga event	21
4. Projekt	22
4.1 Koll på lagen.....	22
4.2 ADAB	25
5. Samarbeten och arrangemang.....	27
5.1 Samarbeten lokalt	27
5.2 Samarbeten regionalt.....	28
5.3 Samarbeten nationellt.....	29
6. Kommunikation och marknadsföring	30
6.1 Byrån i media	31
7. Volontärverksamhet	32
Bilaga 1. Statistik ärenden.....	33
Bilaga 2. Statistik utbildningar	35
Bilaga 3. Statistik utåtriktade evenemang.....	39
Bilaga 4. Sammanställning kompetensutveckling.....	41

1. Inledning

Byrån mot diskriminering i Östergötland (Byrån) har funnits i Norrköping sedan år 1999. Verksamheten har successivt utvecklats genom att etablera nya samarbeten och genom att ta fram ny kunskap och nya metoder.

På nationell nivå är det svårt att komma åt den diskriminering som sker lokalt och regionalt. Därför har Byrån en på lokal

*...ett nödvändigt komplement till
Diskrimineringsombudsmannens arbete.*

och regional nivå tvådelad verksamhet som innefattar ärendehantering samt främjande och förebyggande verksamhet med information, utbildning och opinionsbildning, vilket utgör ett nödvändigt komplement till Diskrimineringsombudsmannens arbete.

Byrån verkar i Östergötland och är idag en av 18 antidiskrimineringsbyråer i Sverige. Byrån arbetar i enlighet med förordning (2002:989) om statligt stöd för verksamhet som förebygger och motverkar diskriminering. Byrån söker årligen finansiering hos Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor för att kunna bedriva den ordinarie verksamheten.

Byrån har erhållit bidrag från Norrköpings kommun sedan 2006 och har sedan 2013 också avtal med Linköpings kommun om insatser för mänskliga rättigheter och mot diskriminering. Uppdragen innebär bland annat att informera invånarna i respektive kommun om de grundläggande mänskliga rättigheterna och antidiskrimineringslagstiftningen, att verka för integration och mångfald, att skapa mötesplatser mellan människor av olika bakgrund, samt att motverka främlingsfientlighet, rasism och diskriminering oavsett orsak. I överenskommelsen ingår även att samverka med kommunernas strategiska funktioner i arbetet mot diskriminering, samt att genomföra Dagen mot diskriminering. Byrån är ett komplement till det stöd som kommunerna erbjuder invånarna. Dessa överenskommelser är värdefulla för Byrån och för arbetet mot diskriminering på lokal nivå eftersom det möjliggör för oss att utöka vår närvaro och därmed öka tillgängligheten till råd och stöd för invånarna, samt att nätverka och hitta givande samarbeten mot diskriminering.

Under 2023 har arbetet mot diskriminering fortsatt genom att vi har nått nya målgrupper och utvecklat nya utbildningar och metoder. Vi har fått fördjupade kunskaper utifrån våra projekt och vår ordinarie verksamhet, vilket har bidragit till att stärka vårt antidiskrimineringsarbete.

2. Organisation

Byrån verkade under Röda Korsets huvudmannaskap från och med 1999, men är sedan 2004 en ideell förening med en styrelse som huvudman.

2.1 Styrelsen

Styrelsens ledamöter och suppleanter 2023

<i>Roll</i>	<i>Namn</i>	<i>Period</i>
Ordförande	Sandra Isaksson	2023–2025
Kassör	Andreas Westöö	2022–2024
Ledamot	Linnea Gille	2023–2025
Ledamot	Joakim Johansson	2022–2024
Ledamot	Anissa Mohammed Hassan	2023–2024
Suppleant	Eldina Melez	2023–2024
Suppleant	Camilla Egberth	2023–2024
Suppleant	Elena Jumrukovska	2023–2024
Revisorer (extern)	Ola Jakobsson	2023–2024
Revisorer(intern)	Roger Källs	2023–2024
Revisor suppleant	Sven-Åke Molund	2023–2024

2.2 Medlemmar

Byrån mot diskriminering har 13 lokala/regionala medlemsorganisationer samt 11 privatpersoner som medlemmar. Bland dessa finns, funktionsrättsföreningar, pensionsföreningar, kyrkor och församlingar, fackföreningar, intresseorganisationer med mera.

2.3 Personal

Byrån har under 2023 haft 8 anställda som har arbetat under olika perioder och haft olika tjänstgöringsgrad. Nedan framgår en närmre redogörelse av personal.

<i>Namn</i>	<i>Tjänst</i>	<i>Tjänstgöringsgrad</i>	<i>Kommentar</i>
Pranvera Bahtiri	Verksamhetsledare och jurist	100%	Föräldraledig 75% till april
Asima Skopo	Verksamhetsledare och ekonomiansvarig	50 %	
Ghyslaine Nindorera	Kommunikatör	100 %	
Karin Granholm	Utbildningsansvarig Projektledare ADAB	100 %	Projektledare i ADAB 60 % och utbildningsansvarig i ordinarie verksamhet 40% t.o.m. september. Därefter utbildningsansvarig 100%.
Ellen Törnwall	Utbildare	100 %	Föräldraledig 100% t.o.m. juli
Emma Nilsson	Projektledare KPL	100 %	
Anna Gunnarsson	Utbildare KPL	100%	
Rickard Johansson	Utbildare och volontärsamordnare	100%	

2.3.1 Kompetensutveckling

Under 2023 har Byråns anställda fått möjlighet att delta i kompetensutveckling som har berört olika områden inom diskriminering, mänskliga rättigheter och att utbilda våra målgrupper.

Byrån har tagit del av Diskrimineringsombudsmannens seminarier och träffar med antidiskrimineringsbyråerna (ADB:er) där vi gemensamt diskuterat olika teman. ADB:er har varit med och format seminarierna som hållits. Under 2023 deltog vi i tre träffar och vid en av dessa har Byrån också medverkat som föreläsare med ett seminarium om aktiva åtgärder i arbetsliv utifrån våra erfarenheter från projektet ADAB.

Vi har tillsammans med andra ADB:er satsat på utbildare och haft flera träffar för kunskapsutbyte genom samverkan i ett pedagogiskt forum. Vi gick samman och tog in handledning i utbildarrollen vid två digitala tillfällen. Omdömen om handledningen var att

det varit inspirerande och att vi fick reflektera över rollen som utbildare på ett sätt som släppte på press kopplat till rollen samtidigt som det var ett forum där utbildare från olika antidiskrimineringsbyråer kunde mötas och knyta kontakter för att stötta varandra i det fortsatta arbetet. Byråns personalgrupp har också tagit del av fortbildning inom utbildarrollen genom Evikomp och Forum för Levande historia.

Eftersom vi på uppdrag från Evikomp utvecklat ett utbildningsspår på temat våld och förtryck så har vi behövt fördjupa oss i partnervåld och hedersrelaterat våld och förtryck. Det har vi gjort genom att sätta oss in i befintligt material från Evikomp men även genom dialog med experter, digitala utbildningar om förebyggande arbete mot våld, samt en utbildning om hedersrelaterat våld och förtryck för yrkesverksamma från Länsstyrelsen Östergötland och ett seminarium om våld mot personer med funktionsnedsättning som arrangerades av Myndigheten för delaktighet i Kompetensforum för funktionshindersfrågor.

Tre medarbetare fick möjligheten att medverka vid årets Mänskliga rättighetsdagar i Helsingborg. Personalen fokuserade på seminarier som vi arrangerade genom Koll på lagen och på att bemanna projektets monter, men det fanns även tid för fortbildning genom deltagande i andras seminarier.

En samlad redogörelse över vilka utbildningar personal tagit del av under verksamhetsåret finns beskrivet i bilaga 4.

2.3.2 Arbetsmiljö

Under 2023 har Byråns verksamhetsledare fortsatt arbetet med att tillämpa rutiner som uppskattas av medarbetarna och att ständigt ha dialog med arbetsgruppen för att kunna fånga upp eventuella brister eller andra aspekter som kan påverka arbetstagare eller arbetsmiljön.

Vår verksamhet påverkas inte längre av restriktioner från pandemin utan har återgått till fysiska utbildningar, nätverksträffar och närvaro på bibliotek och Kontakt Linköping i Berga. Vi har fortsatt haft veckovisa samtal med medarbetare och veckovisa måndagsmöten. Det har utförts medarbetarsamtal, kompetensutveckling efter behov och intresse hos medarbetarna men också utifrån verksamhetens behov för utveckling. Vi har även två skyddsombud på byrån som har återkommande träffar med personalen och som sedan rapporterar till verksamhetsledarna i syfte att få en bättre bild av medarbetarnas mående och arbetssituation.

För verksamhetsledarna är det också viktigt att i kontakten och mötena med styrelsen att rapportera om arbetsmiljön och om sådant som påverkar eller kan påverka medarbetarnas mående och arbetsmiljö.

Vi har fortsatt med årliga medarbetarundersökningar som vi gör i samband med våra medarbetarsamtal för att fånga upp eventuella utmaningar och brister i verksamheten utifrån den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Detta arbete har vi under 2023 utvidgat och förstärkt genom att vi även initierat ett mer aktivt arbete utifrån Diskrimineringslagens föreskrifter om aktiva åtgärder. Inom ramen för detta arbete har vi gjort ett första steg som handlar om att undersöka verksamheten internt utifrån risker för diskriminering. I det fortsatta arbetet med aktiva åtgärder återstår att analysera den gjorda undersökningen, att vidta eventuella åtgärder samt att slutligen utvärdera åtgärderna. Att arbeta med aktiva åtgärder internt är också något som har önskats från medarbetarna eftersom det dels kan synliggöra utmaningar internt, men också att det ger oss kunskaper och lärdomar som vi kan använda externt när vi utbildar andra verksamheter inom just aktiva åtgärder.

Bilder från planeringsdag med personal och styrelse hösten 2023.

3. Verksamhet

Byråns verksamhet består dels av juridisk rådgivning och handläggning av individärenden, dels av information och utbildning i antidiskrimineringslagstiftningen och mänskliga rättigheter.

Under 2023 har Byrån fortsatt tagit emot ärenden från invånare i Östergötland. Byrån har även genomfört informations- och utbildningsinsatser för olika aktörer inom flera av de områden som skyddas av Diskrimineringslagen.

Under verksamhetsåret 2023 har Byrån utvecklats med nya kunskaper och utvecklat nya verktyg och metoder som vi har kunnat lägga i vår verktygslåda i arbetet mot diskriminering. Vi har uppnått mycket goda resultat i projektet Koll på lagen och genomfört projektet ADAB som resulterat i ny kunskap och verktyg som redan nu används i den ordinarie verksamheten.

Byråns praktikant VT 2023 vid bokbord på Linköpings Universitet.

3.1 Individärenden

Byrån mot diskriminering i Östergötland har under perioden gjort insatser i 28 ärenden. Vidare har Byrån gett rådgivning till ytterligare 69 personer. De flesta anmälningar har haft anknytning till Östergötland, men i vissa fall har vi fått in anmälningar från andra regioner.

Byrån använder från och med början av år 2008 den gemensamma definition för individärenden som utarbetats inom ramen för samarbetet inom Sveriges Antidiskrimineringsbyråer (SADB). De ärenden som inkommit har handlagts av Byråns jurist. Byrån handlägger i första hand ärenden med lokal eller regional förankring. Dock kan det uppkomma undantagsfall där Byrån handlägger ärenden som hamnar utanför Byråns upptagningsområde, men där Byråns jurister bedömer att det är av särskild vikt att utreda ärendet. Det innebär att personer som upplevt sig diskriminerade från en aktör i Östergötland eller som är bosatta i Östergötland har möjlighet att söka stöd och rådgivning hos oss genom olika kontaktvägar så som per telefon, e-post eller via Byråns Facebook-sida.

Vi har strukturerat kontaktmöjligheten med juristen genom att inrätta en särskild telefontid under onsdagar. Detta dels för att det ska bli tydligt för enskilda om när de kan kontakta juristen, men också utifrån arbetsmiljömässiga aspekter.

Dom ärenden som har inkommit till Byrån har varit inom flera olika områden som skyddas av diskrimineringslagen. Det har varit ärenden på arbetsplatsen, inom utbildningsområdet men också inom övriga samhällslivet så som socialtjänsten eller i kontakt med myndigheter. Ärendena under 2023 har varit kvalificerade ärenden vilket har inneburit krävande arbetsinsatser i utredningsarbetet. Byrån har överlag sett en ökning i ärenden kopplade till utbildningsområdet och som berör bristande tillgänglighet. Det handlar alltså framför allt om ärenden där elever inte anses få rätt stöd i skolan. Dessa ärenden är utmanande eftersom det ofta berör situationer som pågått i flera år, och som berör unga barn. Ärendena har i flera fall också tidigare anmälts till Skolinspektionen. Att allt fler ärenden inom utbildningsområdet nu anmäls är dock något vi ser även på ett nationellt plan. Anledningen till det kan vara dels att flera antidiskrimineringsbyråer har drivit liknande ärenden till domstol med framgång, dels att DO under 2023 beslutade om att driva flera ärenden till domstol inom utbildningsområdet där huvudmannen ansågs ha brustit och där DO har stämt på mellan 400 000 – 500 000 kronor i diskrimineringsersättning. En av dessa skolor är i Östergötland och där DO har stämt huvudmannen på 500 000 kr. Att allt fler ärenden inom utbildningsområdet nu anmäls är dock något vi ser även på ett nationellt plan.

Eftersom DO numera försöker driva fler ärenden till domstolsprocess, så öppnar det också upp för Byrån att skicka kvalificerade ärenden dit när det finns ett behov. Eftersom Byrån har

begränsade ekonomiska resurser så kan det, beroende på ärendets karaktär och vad individen vill, vara mer fördelaktigt att skicka ett ärende vidare till DO för utredning. Byrån var exempelvis behjälplig till en individ som anmälde ett ärende till DO gällande diskriminering som har samband med funktionsnedsättning i en rekryteringsprocess. DO:s utredning konstaterade att kommunen gjorde fel vilket ledde till diskriminering. Ärendet löste genom förlikning och även om DO ansvarade för utredningen av ärendet, så hade anmälaren i fråga ett behov av stöd i processen fram till DO:s beslut.

Vi har också gett rådgivning till flera som inte önskat anmäla, men önskat information om hur de ska hantera olika situationer. Det är många som är oroliga för att anmäla diskriminering kopplat till att uppgifter blir offentliga, såsom diagnoser eller annan information om ens hälsa. Andra vill inte uppfattas som "jobbiga" eller "krångliga" på exempelvis sina arbetsplatser om de anmäler, eller att det eventuellt kan innebära repressalier.

Vi har också fått ärenden som har varit svåra att utreda kopplat till socialtjänsten. Många som vänder sig till Byrån ser Byrån som "en sista utväg", och det finns en uppskattning över att de får en plats där de får göra sin röst hörd även om ärendet inte skulle leda till någon form av formell upprättelse.

Sammantaget visar ärendestatistiken att flest ärenden som anmäls har haft samband med diskrimineringsgrunderna etnicitet och funktionsnedsättning inom områdena arbetsliv och utbildning.

3.1.1 Ärenden hos Diskrimineringsombudsmannen

Diskrimineringsombudsmannen är ansvarig myndighet för arbetet mot diskriminering. Därför är det en viktig del för Byrån att också vara insatt i DO:s arbete och arbetssätt. Under året har vi därför haft erfarenhetsutbyte, kompetensutveckling och samtal om arbetet mot diskriminering. Vi bedömer att dialogen och samarbetet med DO har fått en positiv utveckling, och det finns nu ett tydligt arbetssätt i vårt samarbete. En del i det är att vi årligen har två representanter från antidiskrimineringsbyråerna som är med i dialogerna med DO redan i planeringsarbetet gällande vårt samarbete. Vi är också mycket positiva över den utveckling som DO har gjort gällande DO:s arbete med att driva fler ärenden till domstolsprocess.

Av den statistik som Byrån har tagit del av från DO för 2023 framgår att DO har fått in totalt 4606 anmälningar. Av dessa är 160 ärenden anmälningar inom Östergötland. Anmälningarna avser flera olika områden såsom utbildning, arbetslivet men även i kontakt med sjukvården, butiksbesök etc. Av dessa anmälningar beslutade DO att gå vidare och utreda 16 av dem.

Under 2023 gav DO ut en ny rapport som för första gången tog mer av ett helhetsgrepp med ambitionen att synliggöra förekomsten av diskriminering i Sverige. Rapporten (Rapport 2023:3 - Förekomsten av diskriminering 2023 - Årlig rapport från Diskrimineringsombudsmannen) är unik genom att den även samlat data och forskning från andra aktörers arbete. Rapporten ger en bild av att diskrimineringen är mycket utbredd i Sverige. DO hänvisar bland annat till Folkhälsomyndighetens undersökning Hälsa på lika villkor för 2021 där cirka 600 000 personer uppgett att de utsatts för diskriminering under de senaste tre månaderna. Vidare visar arbetsmiljöundersökningen för samma år att uppskattningsvis 500 000 personer upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats på ett sätt som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Samma undersökning visar att cirka 300 000 personer utsätts för sexuella trakasserier på sin arbetsplats under ett år. Inom utbildningsområdet visar DO:s anmälningar i kombination med undersökningar om trakasserier och kränkningar i skolan att många skolelever upplever sexuella trakasserier och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet eller religion under sin skoltid. Rapporten visar att diskrimineringen i samhället är komplext och att det är något som förekommer i alla delar av samhället.

I rapporten sammanfattar DO områden som behöver förstärkas:

- Ett stärkt skydd mot diskriminering inom offentlig verksamhet
- Stärk arbetsgivares ansvar för att motverka trakasserier och sexuella trakasserier från tredje part
- Stärk enskildas tillgång till rättsligt skydd
- Jämlikhetsdata kan synliggöra diskriminering

Att följa DOs arbete är viktigt för Byrån och att fortsätta vårt erfarenhetsutbyte för att dela erfarenheter men också stärka varandra med kunskap och utmaningar som vi identifierar i respektives ärendehandläggning.

3.2 Informations- och utbildningsinsatser

Information och utbildning är en central del av Byråns arbete med att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter. Byråns informations- och utbildningsinsatser riktar sig både till personer som riskerar att utsättas för diskriminering och behöver känna till sina rättigheter, samt till arbetsgivare, tjänstemän i myndighetsutövning, skolpersonal med flera som riskerar och har makt att diskriminera.

Totalt har Byrån under 2023 utbildat och föreläst för 1699 personer (Bilaga 2). Utöver detta har Byrån även utfört utåtriktade informationsinsatser, bland annat genom informationsbord och därigenom nått ut till ytterligare 620 personer (Bilaga 3). Byrån har också genom projektet Koll på lagen utbildat och föreläst för sammanlagt 640 personer och genom projektet ADAB utbildat 67 personer. (se under 4.2 Projekt).

Totalt har Byrån under 2023 utbildat och föreläst för 1699 personer

Under 2023 har Byrån genomfört utbildningsinsatser inom olika områden och för olika grupper. Nedan följer en närmre redogörelse av de olika utbildningarna.

Introduktionsföreläsning för nya medlemmar i Byråns styrelse

I början av maj höll personal och volontär från Byrån en introduktionsföreläsning och workshop för de nya medlemmarna i styrelsen, även tidigare medlemmar i styrelsen bjöds in att delta vid intresse. I föreläsningen gick vi igenom grunderna av diskrimineringslagen och genomförde en enklare workshop där deltagarna själva fick utreda olika fall av diskriminering.

3.2.1 Temadagar

Förintelsens minnesdag

Byrån genomförde föreläsningar till allmänheten, i samband med Linköpings respektive Norrköpings kommuns uppmärksammande av Förintelsens minnesdag.

Föreläsningen *Rasism då och nu* syftar till att klargöra vilka mekanismer som låg bakom Förintelsen, och hur dessa mekanismer kan kännas igen. Föreläsningen i Norrköping spelades in och videon publicerades på Byråns sociala kanaler men även på kommunens webb.

Byrån genomförde en föreläsning för allmänheten på ABF i Skäggetorp, som var del av Linköpings kommuns uppmärksammande av Förintelsens minnesdag.

Föreläsningen erbjöds till gymnasieskolor i Östergötland genom mailutskick och hölls för sammanlagt 132 elever.

Internationella kvinnodagen, 8 mars

Linköping

I samband med Internationella kvinnodagen anordnade vi en föreläsning tillsammans med ABF och RFSL Linköping med temat "Våld i samkönade relationer" på Linköpings stadsbibliotek. Vår gästföreläsare Suzann Larsdotter, auktoriserad socionom och sexolog, behandlade ämnen som könsnormer, vikten av ett intersektionellt perspektiv och bemötande av HBTQI-personer när det kommer till våld i nära relationer.

Norrköping

I samband med Internationella kvinnodagen anordnade vi en föreläsning med Angelica Löwdin tillsammans med ABF i Norrköping. Löwdin är professor emerita, ledamot i Göteborgs Stads HBTQ-råd, aktiv i Transföreningen FPES och talare från TEDx- talks i Göteborg. Löwdin talade om vikten av att verka för transinkludering i rörelsen för kvinnors rättigheter.

Dagen mot rasism

Den 21 mars anordnades en föreläsning med efterföljande samtal med publiken på temat Antimuslimsk rasism. Juristen Abdi Hassan från Civil Rights Defenders höll föreläsningen som anordnades i ABF:s lokaler i Norrköping. Abdi Hassan behandlade frågor om juridikens roll för att slå vakt om mänskliga rättigheter och i synnerhet fall av diskriminering och hatbrott mot muslimer.

3.2.2 Tema arbetsliv

IF Metall Öst - flera utbildningsinsatser

Under året har Byrån hållit flera utbildningar som riktat sig till olika målgrupper inom förbundet. Det har varit förbundets klubbordföranden, skyddsombud och två utbildningstillfällen för kvinnonätverket. Utbildningarna har syftat till ökad kännedom om diskrimineringslagen, och även innehållit fördjupande delar om att driva diskrimineringsärenden samt att bygga förtroende för fackets arbete mot diskriminering för att öka tilliten till att anmäla diskriminering.

Utbildning för skyddsombud inom IF Metall i Motala Folketshus.

Evikom

Genom samverkan med Evikom har vi fått uppdrag att utveckla nya utbildningar till Evikoms digitala lärplattform som vi även kommer att utbilda inom. De nya utbildningarna handlar om våld och förtryck i nära relationer inklusive hedersrelaterat våld och förtryck, utöver den utbildning i digital delaktighet som tidigare har beslutats om att Byrån ska ta fram. Vi har även inlett samarbete för att ta fram utbildning om värdekonflikter inom vård och omsorg till förtroendevalda politiker, ett arbete som fortskrider under 2024.

Det nya spåret med fokus på digital delaktighet för personer med intellektuell funktionsnedsättning togs fram och var publicerat på Evikoms lärplattform inför sommaren 2023. Efter detta har Byråns personal hållit utbildningar vid en nätverksträff inom Evikom för att presentera spårets innehåll och dess betydelse och efter det även hållit de första utbildningarna i de tre moduler som ingår i spåret.

Arbetet med att ta fram ett nytt spår med innehåll inom våld och förtryck slutfördes av Byrån i slutet av 2023 och Byrån kommer framöver även delta vid framtagandet av extra material till spåret under våren 2024 i samverkan med Evikomp.

Kontaktcenter Norrköpings kommun

Under året har Byrån vid tre tillfällen utbildat personal vid Norrköping kommuns kontaktcenter. Fokus på utbildningarna har varit bemötande och normkritik för att synliggöra risker för diskriminering och möjliggöra verksamhetsutveckling. Utbildningsupplägget har varit föreläsning varvat med workshop, övningar och diskussion.

3.2.3 Volontärföreläsningar

Volontärerna har under året genomfört nio (9) volontärföreläsningar runt om i Östergötland, där vi mött och informerat skolor, studieförbund och intresseföreningar. Under året har även arbetet med att utveckla den existerande volontärföreläsningen pågått och ska erbjudas till fler intresserade under 2024.

3.2.4 Informationsföreläsningar

Byråns informationsföreläsningar är en entimmes utbildning om diskrimineringslagens skydd och om orsaker till diskriminering. Informationsföreläsningen kan anpassas till målgruppen genom att vi väljer fall som är särskilt relevanta till målgruppen eller anpassar språket till deltagarnas språkkompetens.

Infoföreläsningar för deltagare i Rusta och Matcha

Under våren höll Byrån flera informationsföreläsningar i samverkan med Manpower för personer som deltar i arbetsmarknadsinsatser för att få fler verktyg att snabbare komma ut i arbetslivet. Under informationsföreläsningarna som genomfördes i Motala, Linköping, Norrköping och Finspång fokuserade vi på arbetslivet men även andra områden som skyddas av diskrimineringslagen. Flera frågor och perspektiv lyftes och flera grupper fick även återkoppling på frågor efter det att föreläsningarna ägt rum.

Byråns kommunikatör har även hållit informationsföreläsningen för deltagare vid Link Step i Linköping.

Världens mammor

Under våren hölls informationsföreläsning för mammagrupper i Skäggetorp i Linköping samt i Hageby i Norrköping. Föreläsningarna hölls på enkel svenska och väckte engagemang och intresse bland deltagarna.

Föreläsningar till studenter på Liu

En föreläsning och frågestund för socionomstudenter under socionomprogrammets årliga workshopdagar där studenterna får träffa frivilligorganisationer och intresseföreningar.

Föreläsning vid uppmärksammande av Sveriges nationella minoriteter

Byrån deltog i ett uppmärksammande kring Sveriges nationella minoriteter genom en infoföreläsning med fokus på de nationella minoriteterna. Arrangemanget genomfördes utav Sensus studieförbund med flera andra programpunkter i deras lokaler i Norrköping.

Informationsföreläsning och workshop för Trygga orten

Byrån deltog i Östergötlands stadsmissions projekt Trygga orten som drivs i stadsdelen Navestad i Norrköping. Förutom att Byrån är del i Trygga ortens styrgrupp så har vi träffat projektets deltagare och hållit en informationsföreläsning om diskrimineringslagen och en

workshop med fokus på vad deltagarna tycker är viktigt för att uppnå inkludering och jämlikhet i en förening eller på en arbetsplats. Dessutom diskuterades hur en kan stötta andra i att få ta del av och göra sin röst hörd i olika sammanhang.

Informationsföreläsning och aktiviteter på Komvux i Norrköping

Byrån deltog i planering och genomförande av två temadagar på Komvux i Norrköping. Den första hölls på Källvindsskolan och 200 elever deltog i informationsföreläsning i aulan. Efter det hade personal på skolan förberett olika klassrum för varje diskrimineringsgrund. Byrån höll i två av dessa och eleverna besökte rummen för att ställa frågor och delta i aktiviteter. Ett av våra rum handlade om Byråns verksamhet och stödet vi erbjuder. Det andra rummet handlade om religion och vi bidrog med kunskaper från ADAB-projektet och tillsammans med religionsläraren på skolan behandlade vi religionsfrihet ur olika perspektiv. Vid ett senare tillfälle medverkade vi med informationsföreläsningen och ett rum om Byrån vid Komvux avdelning i Vrinnevipark där 100 elever som studerar omvårdnadsprogrammet deltog.

Inledande informationsföreläsning Komvux Motala kommun

Som en del i ett uppstartsarbete hölls en introduktionsföreläsning för personal inom Komvux Motala för att tydliggöra diskrimineringslagens innehåll och bredd och dess betydelse för skola och då även för vuxna inom kommunal utbildning. Vi ser fram emot fortsatt uppdrag från Komvux i Motala under 2024 där vi fördjupar våra insatser för förebyggande arbete i enlighet med diskrimineringslagen.

3.2.5 Tema HBTQI+

Pride Östergötland

Under prideveckorna i Mjölby, Norrköping och Linköping höll Byråns personal i föreläsningen *"Alltid på sin vakt- om minoritetsstress hos hbtqia+ personer och strategier för att motverka det"*. Föreläsningen lyfter vad minoritetsstress innebär, vilka orsaker det har och hur vi kan arbeta förebyggande för att minska konsekvenserna. Det är en interaktiv föreläsning där deltagarna själva får identifiera orsaker till minoritetsstress genom en kortare novell. I Linköping arrangerades föreläsningen på stadsbiblioteket, där hade vi också ett informationsbord bemannat av en volontär och fler personer deltog i föreläsningen.

Pannelsamtal och föreläsning på Ebbe Park

I Linköping bjöds vi även in till ett pannelsamtal arrangerat av Sankt Kors i Ebbe Park. Temat var inkludering av HBTQI+-personer på arbetsplatsen. Byrån inledde med en lägesbild och deltog sedan i panelen som diskuterade konkreta åtgärder och upplevelser av inkludering i arbetslivet.

Hbtqia+ för ABD:er

Utbildare på Byrån höll tillsammans med utbildare från två andra antidiskrimineringsbyråer en digital utbildning kring hbtqia+. Utbildningen hade efterfrågats av andra antidiskrimineringsbyråer som en kompetensutveckling och var en grundläggande föreläsning om begrepp, normer och bemötande, med interaktiva delar som fokuserade på diskrimineringsärenden som antidiskrimineringsbyråer drivit med koppling till grunderna könsidentitet/uttryck och sexuell läggning. Byråns jurist höll i ett pass om ärendet som Byrån drev mot Stockholms stad 2019.

Utbildningsserie HBTQI+ i Linköpings kommun

Under hösten 2023 tog Byrån fram en utbildningsserie riktad till personal inom Linköpings kommun utifrån förlagan som togs fram av byrån 2022 och riktade sig till skolan. Utbildningsserien har tre inledande och grundläggande moduler med fokus på begrepp, normer och minoritetsstress. Därefter finns tre fördjupande moduler med ansvar, lagkrav och arbetssätt för personal inom kommunen att arbeta med HBTQI+-frågor med fokus på barn och unga, äldre och vuxna. Utbildningen kommer finnas tillgänglig för kommunens medarbetare på kommunens utbildningsplattform.

3.2.6 Tema utbildning

Diskriminering och praktiskt arbete utifrån aktiva åtgärder i skolan

Ett föreläsningspaket inleddes under 2022 med grundskolan Ånestadskolan i Linköpings kommun. Där var fokus på grunderna i diskrimineringslagen, vad aktiva åtgärder innebär och hur de ska genomföras. I januari 2023 hölls den avslutande delen i föreläsningspaketet.

Koll på jobbet

Under året har vi utbildat elever och lärare inom Koll på jobbet metoder och material. Bland annat har vi utbildat yrkeslärarstudenter på Linköpings universitet, för tredje året i rad.

Utbildningen bygger på Koll på jobbet material och innehåller övningar om diskrimineringslagen, samhällsstrukturer och arbetsmiljö.

Utbildning för elever har hållits på Refis i Stockholm, ett yrkesgymnasium för EI- och VVS-programmen. Under en dag utbildade vi tre klasser genom workshops med fokus på jargonger och kränkningar.

3.2.7 Processledning

Jämlikhetscoachen

Under 2023 har Byrån genomfört och lett ett arbete med att synliggöra och förebygga rasistiska strukturer inom KFUM Norrköpings verksamhet. Byrån blev anlitade som extern aktör i det MUCF-projekt som KFUM Norrköping genomförde under 2022–2023.

Projektet innebar att utifrån dialog i uppstartsmöten och organisationsdokument skapa en utbildningsplan, föreslå åtgärder och sedan processleda det arbetet med att synliggöra och starta upp det förändringsarbete som kan genomföras i framtiden. Under projektet genomfördes två enkäter för att synliggöra behovet inför projektet och även visa på projektets betydelse och effekt efter genomförda åtgärder. Under uppdraget genomförde Byrån tre utbildningstillfällen och en workshop där deltagare från KFUM Norrköpings olika verksamheter deltog.

3.3 Event

3.3.1 Dagen mot diskriminering

Dagen mot diskriminering (DMD) genomfördes i Norrköping och Linköping i början av november. Dagarna fokuserade på destruktiva könsnormer och diskriminering som kan uppstå på grund av dessa, dagarna genomfördes under titeln *Manlighet i ett jämlikt samhälle*.

Under arrangemanget så föreläste Marco Vega utifrån sin erfarenhet som utbildare och sexolog, samt utifrån forskning gällande hur vi ser på manligt och kvinnligt och vilka konsekvenser det kan få för individer, grupper och samhället. Marco Vega höll både i föreläsning och diskussioner och workshops under dagen för att involvera publiken och utgå från deras erfarenheter i det som togs upp i innehållet.

Deltagare under DMD var både personal inom skola, elevhälsa, ungdomshälsa, bibliotek, hälso- och sjukvården, privata företag och representanter för intresseföreningar, studenter och privatpersoner.

Under båda tillfällen ställdes även informationsbord upp för att presentera Byråns hela verksamhetsområde och personal och volontärer svarade på frågor om hur Byrån på andra sätt kan utbilda och bidra till deltagarnas verksamhet.

3.3.2 Övriga event

Deltagande vid Skäggetorpsfestivalen

Den 19 juli deltog Byrån med ett informationsbord med fokus på Koll på lagen men också med information om Byråns ordinarie verksamhet, om kommande arrangemang inom projektet ADAB, chans till filmvisning, tipspromenad med mera. Under tillfället fick Byråns personal möjlighet att samtala med många besökare, främst med boende i Skäggetorp, Linköping. Detta var även en möjlighet för att nätverka med flera andra organisationer som också deltog under evenemanget.

Mänskliga rättighetsdagarna 2023

Mänskliga rättighetsdagarna (MR-dagarna) arrangerades i Helsingborg under temat "Rätten till utbildning och arbete". Mänskliga rättighetsdagarna är ett tillfälle för Byrån att kompetensutvecklas inom mänskliga rättigheter men också en chans att nätverka och bidra med våra erfarenheter, kunskaper och information. Under årets MR-dagar så arrangerade Byrån en workshop utifrån projektet Koll på lagen, men lyssnade även till flera panelsamtal och nätverksträffar som en del av kompetensutveckling.

Byrån deltog även vid en nätverksträff om islamofobi arrangerad av Forum - *idéburna organisationer med social inriktning* och Kommittén mot antimuslimsk rasism. Vid träffen bidrog vi med erfarenheter från ordinarie verksamhet och projekten Koll på lagen och ADAB.

Kärleken är fri på Tokarspskolan i Linköping

Kärleken är fri startades av Rädda Barnen 2008 tillsammans med Länsstyrelsen i Östergötland. Det är ett samarbete mellan frivilligorganisationer och myndigheter för att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck och stärka barns rättigheter. Vi var med under Kärleken är fri-veckan på Tokarspskolan under hösten där vi träffade elever och lärare på skolan och berättade om vår verksamhet, använde material från Koll på lagen, samt jobbade med värderingsövningar.

Board Match

Vi deltog i eventet Board Match som arrangerades av östsvenska handelskammaren och Almi företagspartner Östergötland, där styrelser, främst från näringslivet, får chansen att träffa personer som är intresserade av styrelseuppdrag. Vi fick beskriva Byråns verksamhet med fokus på styrelsens roll och fick genomföra korta intervjuer med ett antal intresserade kandidater.

4. Projekt

4.1 Koll på lagen

Under 2023 så har vi fortsatt vårt arbete med Koll på lagen och genomfört år tre i projektet som finansieras av Allmänna arvsfonden. Projektet handlar om att stärka ungdomar med kunskap om vardagsjuridik och hur de praktiskt kan ta vara på sina rättigheter. Under detta år har fokus legat på spridning av det färdiga metodmaterialet och projektets erfarenheter. Spridningen har skett nationellt men även i Östergötland. Dels genom våra samarbetsgårdar men även via RF SISU och andra civilsamhällesorganisationer samt skolor.

I mars 2023 var Koll på lagens metodmaterial färdigt och lanserades på Cnema i Norrköping. Inbjudna var de som varit med och deltagit i projektet. Ungdomar från fritidsgårdar och mötesplatser, skådespelare, samarbetspartners och Byråns personal samt styrelse.

Under projektår 3 har vi fortsatt samverka med våra samarbetsgårdar i Norrköping, Borgsmo, Frinavet och Mångfaldshuset samt Ung Puls i Linköping. Vi har också utbildat personalen på fritidsgårdarna i metodmaterialet. Vi erbjöd fritidsgårdscheferna utbildning för samtliga personal i Norrköping och arbetar vidare med det de sista projektmånaderna under 2024. Vi har även haft utbildning i metodmaterialet för samtlig personal inom ungdomsverksamheten i Linköpings kommun. Vi kunde direkt se en positiv utveckling efter genomförd utbildning eftersom vi bland annat blev kontaktade av personal och ungdomar från Ung Puls verksamhet för juridisk rådgivning om ett specifikt ärende kopplat till polisen.

Vi uppmärksammade fritidsgårdarnas erfarenheter av att delta i projektet genom en intervju på vårt Instagram-konto där två ur personalen på Frinavet fick berätta om deras upplevelse. Borgsmo fritidsgård, hade temavecka Nätet där vi var inbjudna för att hålla i en workshop om lagar på nätet.

Som ett avslut och för att tacka av våra samarbetsgårdar ordnade vi också ett avslutningsevent på respektive fritidsgård/mötesplats. Vi bjöd in en gäst, Nadim Gazale, polis och författare som lyfter frågor som rör rasism och integration. Ungdomarna på gårdarna fick möjlighet att ställa frågor och samtala.

Vi har också inlett ett samarbete med Stadsmissionen och deras projekt Trygga orten. Vi deltog i Navestad tillsammans där vi visade upp vårt metodmaterial och gjorde övningar med besökarna. Under hösten hade vi också en workshop med ungdomarna på Trygga orten.

Vi samverkar med Kasam Världens mammor/Världens ungdomar i deras projekt Redskap för livet. Vi har suttit med i deras styrgrupp, deltagit på deras Skäggetorps festival samt hållit en workshop för ungdomarna.

I Skäggetorp har vi även, under hösten, haft en workshop för föreningen ASOV/ASOV unga om diskriminering, rättigheter och polisen. ASOV är en förening som arbetar för att skapa en meningsfull tillvaro för afrikanska unga tjejer och kvinnor och deras anhöriga. Länder som berörs är Kongo, Burundi, Tanzania och Sverige.

Fritidsledarutbildningen på Valla folkhögskola har på olika sätt varit en del av projektet. Under sista projektåret har vi utbildat studenterna i bägge årskurserna i metodmaterialet samt deltagit på en inspirationsdag kring framtida yrkesval.

Under Kärleken är fri-veckan på Tokarpsskolan deltog vi med aktiviteter under mingelbingot och korridorshänget. Där träffade vi ungdomar ur alla årskurser samt personal på skolan.

Genom våra utbildningar, workshops och utåtriktade evenemang har vi under projektets tredje år i Östergötland nått ca 357 barn och ungdomar och 301 vuxna.

Projektet har också spridits nationellt genom en spridningsturné samt konferenser. Vi har besökt och utbildat personal i ungdomsverksamheter från Kiruna i norr till Malmö i söder. Totalt besökte vi 13 städer. Vi har också deltagit på KEKS-konferensen i Göteborg. KEKS är ett internationellt nätverk för fritidsledare med fokus på forskning och utbildning. Där hade vi en seminariepunkt och utdelning av metodmaterialet.

Under hösten deltog projektet också på MR-dagarna i Helsingborg. Vi hade en workshop samt en monter och nådde fler målgrupper än vi tidigare gjort, bland annat olika civilsamhällesorganisationer, elevhälsa, skolor och myndigheter.

Koll på lagens monter vid MR-dagarna i Helsingborg.

Tillsammans med Fritidsforum (riksförbundet för fritidsgårdar och hembygdsföreningar) har vi haft en ungdomskonferens i Västerås och träffat personal och ungdomar från mötesplatser där. Samarbetet med Fritidsforum hoppas vi fortsätter under 2024. Utanför Östergötland har vi genom utbildningar, workshops och utåtriktade evenemang nått ca 159 barn och ungdomar samt 448 vuxna.

I svenska designpriset vann filmerna silver och i Publishingpriset var både filmerna och verktygslådan nominerade...

Metodmaterialet har under året fått stor spridning. Förutom utbildningsinsatser och konferenser har vi också skickat ut materialet till en stor mängd verksamheter runt om i Sverige. Totalt under året har ca 260 verksamheter fått metodmaterialet.

Metodmaterialet har också fått uppmärksamhet genom nomineringar och vinster. I svenska designpriset vann filmerna silver och i Publishingpriset var både filmerna och verktygslådan nominerade i varsin kategori. Filmerna vann guld i sin kategori samt ett specialpris för material som sticker ut för sin målgruppsanpassning för unga.

4.2 ADAB

Projektet startades i augusti 2022 och pågick till och med september 2023. Namnet Adab står dels för *Antidiskriminering för arbetsgivare med Byrån* men kan även läsas på arabiska med betydelsen *gott uppförande* eller *respekt*.

Genom ADAB stärker vi vårt arbete med att utbilda inom aktiva åtgärder. Vi har fokuserat på islamofobi i arbetslivet eftersom vi både identifierat det som en viktig faktor i ärendehantering och som ett angeläget ämne i utbildningsverksamheten.

Under våren har vi samverkat med en referensgrupp bestående av sju chefer verksamma inom kommunala verksamheter, vuxenutbildning och industrin i Östergötland. Dessa sju chefer har intervjuats om hur de bedriver förebyggande arbete mot diskriminering och om vad de föredrar för utbildningar till sina respektive områden och för sina anställda. Några av cheferna har vi haft en djupare dialog med och tagit fram utbildningsupplägg anpassade efter deras verksamheters behov och som vi sedan även utbildat dem inom. Bland annat har vi tagit fram en utbildning om risker för diskriminering i samband med rekrytering som hållits för chefer i Norrköpings kommun. Genom samverkan med cheferna i referensgruppen och genom deltagande i event vid Östsvenska Handelskammaren har Byrån samlat nya insikter och kunskaper om målgruppens behov och förkunskaper. Det är kunskaper som stärker oss i Byråns ordinarie arbete med utbildningar och marknadsföring.

Bland annat har vi tagit fram en utbildning om risker för diskriminering i samband med rekrytering som hållits för chefer i Norrköpings kommun.

Vi har tillsammans med Hamrén Webbyrå tagit fram en kampanjfilm som beskriver hur diskriminering mot muslimer yttrar sig i arbetslivet. Filmens manus bygger bland annat på erfarenheter från vår studiecirkel. Studiecirkeln bestod av deltagare som hade erfarenheter från arbetslivet och identifierade sig själva som muslimer.

I projektet har vi tagit fram en sida som är en del av Byråns ordinarie hemsida, www.diskriminering.se/adab. Där finns material som arbetsgivare och andra som arbetar för god arbetsmiljö kan ladda ner och ta del av. Det är bland annat korta inspelade föreläsningar om aktiva åtgärder och särskilda uppgifter inom det förebyggande arbetet, övningar, checklistor och en mall för dokumentation med mera.

I augusti lanserades ABAB:s hemsida och kampanjfilm. Byrån använder övningar från ADAB i den ordinarie utbildningsverksamheten och tipsar om sidans innehåll både till ansvariga för det förebyggande arbetet och till personer som riskerar att diskrimineras.

Bild från filmen "Vad händer när arbetsmiljön inte inkluderar alla?"

5. Samarbeten och arrangemang

5.1 Samarbeten lokalt

Byrån har under verksamhetsåret 2023 haft flera lokala samarbeten. Ett av dem som vi vill lyfta särskilt är samarbetet inom projektet Evikomp som ägs av Linköpings kommun. Som tidigare redogjorts har Byrån inom detta samarbete ursprungligen haft ett utbildningsuppdrag där vi har tagit fram utbildning om diskriminering för arbetsplatslärande, det vill säga att den arbetsgruppen ska få en gemensam kunskapsgrund och interndialog kring frågorna. Det goda samarbetet har resulterat i att vi dels har fått förnyat förtroende flera år i rad, men också ett utökat förtroende att ta fram nya spår, dels inom digital delaktighet för LSS-verksamheter men också inom våld på arbetsplatsen. Samarbetet inom Evikomp har också haft andra givande utfall. Genom våra samtal, genom våra besök på flera arbetsplatser runtom i Östergötland har vi kunnat identifiera sådant som inte fungerar väl i verksamheterna. Vi har kunnat påtala detta och vi har fått en mycket god feed-back från ansvariga i verksamheterna. Detta samarbete ger även Byrån en unik inblick i verksamheterna och bidrar därmed till ökad förståelse för utmaningar kopplade till diskriminering på arbetsplatser generellt och inom omsorgen i synnerhet.

Utåtriktade event i samverkan med ABF

Vi ser också samarbetet med ABF i Norrköping och i Skäggetorp i Linköping som betydelsefullt. Under 2023 innebar det föreläsningar till allmänheten under dagar som Byrån uppmärksammat så som Pride, Internationella kvinnodagen och Dagen mot rasism.

Nätverksträff med frivilligcentralen

Byrån har deltagit vid en nätverksträff med frivilligcentralen i Norrköping där flera representanter från Norrköpings kommunala omsorg, Region Östergötland och flera intresseorganisationer deltar (Bl.a. IOGT-NTO, Korpen, PRO, Svenska kyrkan). Nätverket handlar om att utbyta erfarenheter och skapa möjligheter för att stärka äldres rätt i samhället framförallt med fokus på att bryta äldres ensamhet.

Nätverksträff med SAMCIN

Byrån har deltagit vid en nätverksträff med "Samverksansforum för civilsamhället i Norrköping" – SAMCIN. Nätverket handlar om att hitta former för samverkan, både mellan Norrköpings kommun och civilsamhället och inom civilsamhället.

Internationella frivilligdagen

I samband med internationella frivilligdagen den 5 december anordnades informationsmässor med flera intresseorganisationer på både Linköpings och Norrköpings stadsbibliotek. Representerade föreningar var bland annat Organisationen Män, BRIS, Östergötlands stadsmission, Transammans, Mattecentrum, Naturskyddsföreningen och nattvandrarerna.

Andra viktiga lokala samarbeten är exempelvis med fritidsverksamheterna Mångfladshuset, Frinavet, Borgsmo. Vidare har samarbetet med Bollihop varit givande och tillfört mycket till projektet Koll på lagen.

5.2 Samarbeten regionalt

Byrån mot diskriminering har hela Östergötland som upptagningsområde och målet är därför att fungera som en naturlig samarbetspart i diskrimineringsfrågor i regionens alla kommuner. I dagsläget har Byrån ett formellt samarbete med två kommuner, Norrköping och Linköping, men hoppas på sikt att kunna etablera formella samarbeten med flera kommuner.

Byrån ingår även i ett regionalt nätverk för att uppmärksamma minnesdagen av Förintelsen. Nätverket samordnas av Länsstyrelsen i Östergötland, och i den ingår flera kommuner och organisationer som årligen diskuterar olika sätt att samordna och uppmärksamma minnesdagen av Förintelsen.

Östsvenska Handelskammaren

Under ett års tid var Byrån medlem i östsvenska handelskammaren. Genom vårt medlemskap har vi haft tillgång till aktiviteter i Handelskammarens regi och därigenom en större plattform för att nätverka med företagare. Medlemskapet möjliggjordes av medel från projektet ADAB och var en del i att lära känna målgruppen för projektets material, det vill säga chefer och företagare. Vi har även spridit information till Handelskammarens medlemmar om aktiviteter och resultat av ADAB.

5.3 Samarbeten nationellt

På nationell nivå samarbetar Byrån framför allt med Diskrimineringsombudsmannen och med övriga antidiskrimineringsbyråer i Sverige. Med nämnda aktörer har Byrån kontinuerliga samtal samt kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte.

Byrån delger erfarenheter från projektet ADAB vid träff med Diskrimineringsombudsmannen och ADB:er.

6. Kommunikation och marknadsföring

Ett av byråns viktigaste ansikten utåt är vår hemsida www.diskriminering.se. Hemsidan är tillgänglig, informativ och aktuell. Hemsidan uppdateras kontinuerligt så att besökare ska vara uppdaterade på vad som händer i vår verksamhet och på diskrimineringsområdet i stort. Två gånger per termin skickar vi också ut vårt nyhetsbrev till medlemmar, medlemsorganisationer och alla prenumeranter.

Kommunikationskampanj med andra antidiskrimineringsbyråer

Byrån och tre andra antidiskrimineringsbyråer ingår tillsammans i en s.k. aktionsgrupp som startades av samtliga antidiskrimineringsbyråer och syftet är att kunna ha en mer konsekvent och proaktiv kommunikation och även vid behov vara reaktiva. Under våren skrev gruppen en debattartikel som publicerades i Dagens Nyheter. Under hösten gjorde gruppen en kampanj på sociala medier och höll ett seminarium i riksdagen om bristande tillgång till rättvisa vid diskriminering. Syftet med kampanjen är att öka medvetenheten bland politiker. Flera riksdagsseminarier planeras till våren 2024.

*...seminarium i
Riksdagsdagen om bristande
tillgång till rättvisa*

Johanna Ingemarsson, Jannie Lehman och Nadya Karakaya sammanfattar problemen och ger förslag på åtgärder till närvarande riksdagsledamöter.

6.1 Byrån i media

Byrån har sedan flera år haft en strategisk och medveten kommunikationsplan med syfte att synliggöra vårt arbete och att öka kunskapen om diskriminering. Under 2023 har Byrån gjort olika inlägg i media bland annat genom debattartiklar och insändare. Byrån har etablerat en god kontakt med medier och blir ofta kontaktade för kommentarer eller faktaunderlag vid frågor eller händelser som berör diskrimineringsområdet.

Byrån har bland annat medverkat i artiklar med rubrikerna;

Rubrik	Media	Datum
Ser vi paralleller till Förintelsen idag?	Intervju med Landets fria tidningar	2023-01-27
Diskrimineringslagen behöver utvidgas	DO:s och ADB:ernas debattartikel i Dagens samhälle	2023-04-18
Vi måste bryta destruktiva manlighetsnormer	Insändare i Norrköpings tidningar	2023-10-25
Inkludera alla kvinnor, inte bara den 8 mars utan årets alla dagar.	Insändare i Corren och Norrköpings tidningar	2023-03-08
Muslimer diskrimineras på jobbet- så ska de stöttas	Artikel i Folkbladet	2023-10-07
I poddar och radio under rubrikerna:		
Manlighet i ett jämlikt samhälle	Intervju med Sveriges Radio - P4 Östergötland	2023-11-02
Inkluderande arbetsliv,	Framtidens Arbetsliv (Pod som kan hittas på Spotify)	2023-10-30

Att vara med i lokal, regional och nationell dagspress och media är även ett sätt att opinionsbilda och att vara en röst i ämnen och frågor om mänskliga rättigheter och individers tillgång till rättvis. På detta sätt kan vi också organisera oss tillsammans med andra organisationer och aktörer inom ämnen som berör individers mänskliga rättigheter.

Som framgång arbetar Byrån även med olika sociala medier kanaler (Instagram, Facebook, LinkedIn) för att sprida information om oss och om diskriminering. Statistiken visar att vi har en stor räckvidd med våra opinionsbildande inlägg. Genom Facebook hade vi en räckvidd på 8 700 konton, på Instagram 43 100 och LinkedIn med 7008 besök.

7. Volontärverksamhet

Byrån har under 2023 haft en mycket positiv utveckling i volontärverksamheten. Vi har utbildat en ny grupp med volontärer och tillsammans med de som redan var aktiva sen 2022 är det nu totalt 14 personer som är aktiva volontärer inom olika fokusområden inom Byråns verksamhet.

Volontärerna har träffats en gång i månaden för att diskutera kommande evenemang, frågor som uppkommit under volontärarbetet men också för att kompetensutvecklas inom Byråns arbete. Under året har vi bland annat arbetat med att utveckla volontärföreläsningen och vi har även startat ett arbete med att skapa fler kontakter för att kunna erbjuda föreläsningen till flera personer/organisationer under kommande året.

Varje månad under våren och hösten har volontärerna stått med informationsbord på Linköping och Norrköpings stadsbibliotek. Informationsbord arrangerades i samband med dagen mot diskriminering, Linköping Pride, Internationella Kvinnodagen och internationella frivilligdagen.

Under 2023 har volontärerna genomfört fjorton (14) egna tillfällen med informationsbord, nio (9) informationsföreläsningar och härigenom nått ut till ca 200 personer. En representant från volontärerna deltog även i en introduktionsföreläsning för de nya medlemmarna i Byråns styrelse.

Även arbetet med att kunna börja erbjuda uppstartsmöten med frivilligjurister har initierats under 2023. Genom ett samarbete med Byråns jurist och ansvarig frivilligjurist har detta planerats att starta upp under våren 2024 med mötestider för allmänheten på Norrköpings stadsbibliotek en gång per månad.

I samband med internationella frivilligdagen den 5 december anordnades informationsmässor med flera intresseorganisationer på både Linköpings och Norrköpings stadsbibliotek. Representerade föreningar var bland annat Organisationen Män, BRIS, Östergötlands stadsmission, Transammans, Mattecentrum, Naturskyddsföreningen och nattvandrarerna.

Bilaga 1. Statistik ärenden

Sammanställningen avser ärenden fr.o.m. 2023-01-01 – 2023-12-31. Siffrorna är avrundade till närmaste heltal. Byrån har under året hanterat sammanlagt 97 ärenden med anknytning till Östergötland (se specifikation nedan).

Kontakter som Byrån haft med enskilda personer inom ärendehantering. Kontakterna är uppdelade efter så kallade rådgivningsärenden och insatsärenden.

<i>Typ av kontakt</i>	<i>Man</i>	<i>Kvinna</i>	<i>Totalt antal</i>
<i>Rådgivningsärende</i>	37	32	69
<i>Insatsärende</i>	17	11	28
<i>Totalt</i>	54	43	97

Hur kontakterna inom ärendehantering har avslutats (alternativt fortfarande pågår).

<i>Typ av resultat under året</i>	<i>Antal</i>
Utan vidare insats/nedlagt	36
Hänvisat vidare till annan organisation/myndighet	35
Antal förlikningar/lokala lösningar	9
Dom/offentligt beslut	4
Kontakten/ärendet pågår ännu	9
Övriga	4
<i>Totalt</i>	<i>97</i>

<i>Samhällsområde</i>	<i>Antal</i>
Arbetsliv	38
Bostad	5
Offentlig verksamhet	10
Utbildning	21
Varor och tjänster	11
Vård och omsorg	4
Annat	8
<i>Totalt</i>	<i>97</i>

<i>Diskrimineringsgrund</i>	<i>Antal</i>
Etnisk tillhörighet	34
Funktionsnedsättning	28
Kön	4
Könsidentitet/könsuttryck	5
Religion	8
Sexuell läggning	0
Ålder	4
Annat	16
<i>Totalt*</i>	<i>99</i>

*Det totala antalet diskrimineringsgrunder kan bli fler än antalet ärenden eftersom vissa ärenden innehåller flera diskrimineringsgrunder.

Bilaga 2. Statistik

utbildningar

Utbildningar utförda av Byråns personal och volontärer, här ingår även utbildningen som genomförts under Dagen mot diskriminering.

<i>Datum</i>	<i>Typ av utbildning</i>	<i>Beställare</i>	<i>Deltagare</i>
Januari			
1/18/2023	Workshop - Normer, lagkrav och bemötande	Ånestadsskolan, Linköping	65
1/25/2023	Rasism då och nu	Kungsgårdsgymnasiet, Norrköping	54
1/26/2023	Volontärföreläsning	Birgittaskolan, Barn- och fritidsprogrammet, Linköping	62
1/26/2023	Rasism då och nu	Kungsgårdsgymnasiet	27
1/27/2023	Rasism då och nu	Realgymnasiet, Norrköping	31
1/31/2023	Rasism då och nu	Linköpings kommun	20
Februari			
2/13/2023	Volontärföreläsning	Realgymnasiet, Linköping	30
2/13/2023	Volontärföreläsning	Realgymnasiet, Linköping	30
2/15/2023	Diskriminering, Vardagsrasism	Evikomp	20
2/21/2023	Personalutbildning 1 - Jämlikhetscoachen (KFUM)	KFUM Norrköping	8
2/21/2023	Utbildning - Diskriminering och öka tillhörighet	Trygga Orten i Navestad, Norrköping. Östergötlands stadsmision	20
2/28/2023	Workshopsdagar. Socionomprogrammet	Linköpings universitet, Campus Norrköping	15
Mars			
2023-03-08	Internationella kvinnodagen - föreläsning	Linköpings kommun	23
3/21/2023	Föreläsning - Antimuslimsk rasism, Dagen mot Rasism	Norrköpings kommun	4
3/22/2023	Former av diskriminering fokus sexuella trakasserier	Evikomp	7
3/23/2023	Utbildning - Normer och bemötande	Norrköping kommun, Kontaktcenter	11
3/24/2023	Utbildning - Normer och bemötande	Norrköping kommun, Kontaktcenter	10
April			

4/19/2023	Infoföreläsning. Fokus på diskriminering i arbetsslivet	Samjobb Linköping	60
4/5/2023	Diskriminering APT	Evikomp	8
4/20/2023	Infoföreläsning. Fokus på diskriminering i arbetsslivet	Manpower	25
4/25/2023	Infoföreläsning. Fokus på diskriminering i arbetsslivet	Manpower	27
4/26/2023	Infoföreläsning. Fokus på diskriminering i arbetsslivet	Manpower	9
4/27/2023	Volontärföreläsning	IOGT-NTO Norrköping	10
Maj			
5/2/2023	Introduktionsföreläsning för styrelsen i Byrån mot diskriminering i Östergötland	Byrån mot diskriminering i Östergötland	3
5/3/2023	Infoföreläsning. Diskrimineringslagen fokus arbetslivet	Manpower Östergötland	11
5/4/2023	Personalutbildning 2 - Jämlikhetscoachen (KFUM)	KFUM Norrköping	10
5/4/2023	Minoritetsstress för hbtqia-personer, Regnbågsveckan i Mjölby	Mjölby kommun/biblioteket	5
5/8/2023	Workshop med fokus på åldersdiskriminering	Masterprogram, Ageing and social changes	5
5/10/2023	Volontärföreläsning	ABF Östergötland (Norrköping)	8
5/15/2023	Minoritetsstress för hbtqia-personer, EastPride	Norrköping Kommun	6
5/16/2023	Aktiva åtgärder, Utbildning inom Adab	Råd och stöd, Linköpings kommun	19
5/23/2023	Infoföreläsning. Diskrimineringslagen + Härskartekniker	ABF Östergötland (Linköping - Skäggetorp)	15
5/25/2023	Infoföreläsning med fokus på intersektionalitet	Samhälls- och kulturanalysprogrammet, Linköpings Universitet, Campus Norrköping	45
5/29/2023	Introföreläsning för klubbordföranden i IF Metall Öst	IF Metall Öst	55
5/30/2023	Minoritetsstress för hbtqia-personer, Linköping Pride	Linköpings Kommun	14

Juni			
6/2/2023	Utbildning om DL fokus Driva ärenden	IF Metall Östergötland, Kvinnonätverk	20
6/8/2023	Infoföreläsning, Diskrimineringslagen	Stångåstaden, Linkstep	10
6/20/2023	Infoföreläsning, Diskrimineringslagen + Härskartekniker	Världens mammor (Linköping, Skäggetorp)	20
6/22/2023	Infoföreläsning, Diskrimineringslagen	Världens mammor, Hageby Norrköping	15
Augusti			
8/25/2023	Utbildning på engelska SERN, utbyte med Italien	Evikomp	20
September			
9/21/2023	Infoföreläsning	Sensus, Norrköping	12
2023/09/13	Infoföreläsning	Komvux Norrköping	200
2023/09/14	Aktiva åtgärder med workshop	Byggföretagen genom ADAB	33
9/19/2023	Ledar/chefsutbildning. Info om våra spår och Byråns stöd	Evikomp	50
9/21/2023	Ledar/chefsutbildning. Info om våra spår och Byråns stöd	Evikomp	40
2023/09/26	Digitalt saminarium om Adab	Genom Adab för Sveriges Antidiskrimineringsbyråer	21
2023/09/28	Digitalt seminarium	Genom Adab för Kommitén mot antimuslimsk rasism	3
Oktober			
10/5/2023	Workshop - Kärleken är fri	Kärleken är fri, Linköpings Kommun	40
10/17/2023	Koll på jobbet för yrkeslärostudenter	Lärarprogrammet, LiU	18
10/13/2023	Utbildning - Normer och bemötande	Norrköping kommun, Kontaktcenter	9
10/25/2023	Workshop - Kränkningar och Jargoner	Refis gymnasieskola, Stockholm	46
10/25/2023	Utbildning - DL för skyddsombud	IF-metall, Huvudskyddsombud	68
10/26/2023	Volontärföreläsning	Kungsgårdsgymnasiet introduktionsprogrammet	11
10/26/2023	Volontärföreläsning	Kungsgårdsgymnasiet introduktionsprogrammet	14
10/26/2023	Volontärföreläsning	Kungsgårdsgymnasiet introduktionsprogrammet	10
November			
11/1/2023	Dagen mot diskriminering	Norrköpings kommun	32
11/2/2023	Dagen mot diskriminering	Linköpings Kommun	53

11/17/2023	Infoföreläsning	Kungsgårdsgymnasiet, Norrköping	17
1/22/2023	Infoföreläsning	Komvux, Vrinnevipark, Norrköping	100
11/27/2023	Volontärföreläsning	Barn- och fritidsprogrammet	25
11/27/2023	Volontärföreläsning	Vård- och omsorgsprogrammet	25
11/30/2023	ADAB-utbildning om rekrytering för chefer	Vård och omsorgskontoret Norrköping	15
December			
4/12/2023	Utbildning om tillit och repressalier vid diskriminering	IF-Metalls kvinnonätverk	18
7/12/2023	Infoföreläsning	Socialpsykiatri Linköping, arbetsmiljögrupp	12

Totalt antal vi utbildat: 1699 personer

Bilaga 3. Statistik utåtriktade evenemang

Fysiska event där Byrån deltagit för att sprida information om verksamheten. Antal deltagare avser ur många som fått kännedom om Byrån vid tillfället, exempelvis suttit i publiken vid ett panelsamtal eller pratat med oss vid ett bokbord eller liknande.

<i>Datum</i>	<i>Typ av insats</i>	<i>Beställare/ Plats</i>	<i>Antal deltagare</i>
1/26/2023	Informationsbord	Birgittaskolan	10
2/7/2023	Informationsbord	Linköpings kommun	5
2/17/2023	Deltagande vid arbetsmarkndsmässan JuroDay	Affärsjuridiska föreningen	40
2/27/2023	Deltagande vid arbetsmarkndsmässan Pol.Ar	FLiNS	80
3/7/2023	Informationsbord	Linköpings kommun	3
3/8/2023	Informationsbord i samband med internationella kvinnodagen	Linköpings kommun	5
3/29/2023	Flygbladsutdelning, närvaro, mingel	(Endast besök vid mässan Fin Dag, arbetsmarknad och integration)	okänt
4/4/2023	Informationsbord	Linköpings kommun	7
4/19/2023	Informationsbord	Norrköpings kommun	12
5/2/2023	Informationsbord	Linköpings kommun	5
5/15/2023	Utdelning av flyers och broschyrer	LiU Campus Norrköping	okänt
5/17/2023	Informationsbord	Norrköpings kommun	13
5/29/2023	Utdelning av flyers och broschyrer	LiU Campus Valla	okänt
5/30/2023	Informationsbord	Linköping Pride	4
6/7/2023	Informationsbord	Norrköpings kommun	12
1/6/2023	Panelsamtal, HBTQIA	Sankt Kors	17
8/19/2023	Bokbord och aktiviteter på Skäggetorpsfestivalen	Världens mammor, Skäggetorp i Linköping	140
9/5/2023	Informationsbord	Linköpings stadsbibliotek	24
9/6/2023	Informationsbord	Norrköpings stadsbibliotek	12
10/2/2023	Kärleken är fri, Mingelbingo med elever	Tokarpsskolan Linköping	60
10/3/2023	Informationsbord	Linköpings stadsbibliotek	20
10/4/2023	Informationsbord	Norrköpings stadsbibliotek	25

10/5/2023	Kärleken är fri, S.k. korridorshäng med elever	Tokarpsskolan Linköping	20
10/23/2023	DO-träff med funktionsrättsorganisationer	DO, Stockholm	38
11/7/2023	Informationsbord	Linköpings stadsbibliotek	14
11/8/2023	Informationsbord	Norrköpings stadsbibliotek	6
12/5/2023	Informationsbord i samband med internationella frivilligdagen	Linköpings stadsbibliotek	18
12/5/2023	Informationsbord i samband med internationella frivilligdagen	Norrköpings stadsbibliotek	22
12/6/2023	Informationsbord	Norrköpings stadsbibliotek	11

Totalt antal personer vi nått vid event: 623 personer

Bilaga 4. Sammanställning kompetensutveckling

Kompetensutveckling som personal på Byrån genomgått under året.

	<i>Rubrik</i>	<i>Beskrivning</i>
	Diskrimineringsombudsmannens träffar med antidiskrimineringsbyråer Seminarier med Diskrimineringsombudsmannen och alla antidiskrimineringsbyråer (ADB:er) där vi gemensamt diskuterat olika teman. ADB:er har varit med och format seminarierna som hållits.	
1	<i>Diskriminering i skolan</i>	Diskrimineringsombudsmannen höll i oktober en dialogträff med olika funktionsrättsorganisationer med temat diskriminering i skolan. Vi var inbjudna, tillsammans med ADB:er i Uppsala samt Malmö, för att prata om våra projekt. Vi höll en kort presentation av Koll på lagen, och pratade också lite om Koll på jobbet och Jag på nätet, eftersom det är projekt vi drivit som är relevant för temat.
2	<i>Rekrytera utan att diskriminera</i>	Seminarium med fokus på den forskningsöversikt som DO tagit fram om rekrytering. Presentation av rapporten följdes av ett panelsamtal med representanter från Akavia, handelshögskolan och funktionsrätt Sverige.
3	<i>Aktiva åtgärder i arbetslivet, Diskrimineringsombudsmannen och Sveriges antidiskrimineringsbyråer</i>	Gemensamt seminarium om DO:s och ADB:ernas arbete med aktiva åtgärder. DO beskrev bland annat hur de granskar och vilka minimikrav som kan ställas på en verksamhets arbete med Aktiva åtgärder. Under seminariet bidrog även Byrån i en programpunkt och berättade om vårt arbete utifrån projektet ADAB.
	<i>Fortbildning om utbildarrollen</i>	
4	<i>Handledning med Sandra Dahlén</i>	Tillsammans med ett antal andra antidiskrimineringsbyråer gick vi samman och tog in handledning för våra utbildare. Det genomfördes digitalt vid två tillfällen på vardera

två timmar. Den 19 januari och den 2 februari. Vi fick handledning i utbildarrollen och inspirerades av Sandra Dahléns utbildarstil som fokuserar på att skapa ett tryggt rum samt relationsskapande med publiken. Omdömen om handledningen var att det varit inspirerande och att vi fick reflektera över rollen som utbildare på ett sätt som släppte på press kopplat till rollen samtidigt som det var ett forum där utbildare från olika antidiskrimineringsbyråer kunde mötas och knyta kontakter för att stötta varandra i det fortsatta arbetet.

5	<i>Arbetsplatslärande inom Evikomp</i>	Workshop tillsammans med utbildare från Evikomp för Byråns personal. En workshop om de principer för lärande i grupp som finns inom Evikomp och som vi stävar efter i våra uppdrag från Evikomp.
---	--	--

Via Forum för levande historia:

6	<i>Värdebaserat ledarskap</i>	Om yttrandefrihet i skolan och förskolan, och om hur skolledare kan skapa förutsättningar för ett fritt demokratiskt samtal och samtidigt motverka yttranden som skadar eller kränker.
---	-------------------------------	--

7	<i>Islamofobi i skolan</i>	Utbildning riktad till skolpersonal som arrangerades av Forum för Levande historia. Historiskt om hur ursprung till islamofobi och hur den kan förstås men även erfarenheter av praktiskt förebyggande arbete och erfarenhetsutbyte i workshops.
---	----------------------------	--

Fortbildningar inom våld och förtryck:

8	<i>Våld mot personer med funktionsnedsättning</i>	Seminarium om kommuners arbete för att förebygga, upptäcka och uppmärksamma våld mot personer med funktionsnedsättning. Forskare och kommuner delade med sig av aktuellt arbete på temat. Arrangerades av Myndigheten för delaktighet i Kompetensforum för funktionshindersfrågor.
---	---	--

9	<i>Hedersrelaterat våld och förtryck</i>	En heldagsutbildning som arrangerades av Länsstyrelsen Östergötland. Sakkunniga från länsstyrelsen och inbjudna föreläsare belyste
---	--	--

		frågan om att arbete förebyggande och stödjande utifrån olika perspektiv.
10	<i>Möten för erfarenhetsutbyte</i>	I samband med utbildningarna kring våld och förtryck som nämns ovan deltog även anställda från Byrån i erfarenhetsutbyten med forskare från Malmö universitet som forskar inom hedersrelaterat våld och förtryck och personal inom Göteborg stad som arbetar med våldsförebyggande insatser.
Mänskliga rättighetsdagarna 2023 i Helsingborg: Tre medarbetare fick möjligheten att medverka vid årets Mänskliga rättighetsdagar, de la fokus på seminarier vi arrangerade genom Koll på lagen och projektets monter men det fanns även tid för fortbildning.		
11	<i>Seminarium med fokus på muslimer och afrosvenskars situation och möjligheter på den svenska arbetsmarknaden.</i>	Under seminariet "Diskriminering på arbetsplatsen av svenska muslimer och afrosvenskar" så diskuterade Moderator: Kitimbwa Sabuni och Paneldeltagare: Aysha Jones, Malcolm Momodou Jallow, Mona Suleiman hur situationen ser ut för muslimer och afrosvenskar på den svenska arbetsmarknaden. Både med tydliga exempel och med uppmaningar till hur en kan förändra så beskrevs tydligt hur diskriminering sker och hur den kan påverka personer som drabbas.
12	<i>Seminarium med fokus på muslimska elever situation i den svenska skolan.</i>	Under seminariet "Får man vara muslim i den svenska skolan?" diskuterades hur situationen för svenska muslimer ser ut i dagens skola. Med tydliga exempel på hur muslimska elever diskrimineras och ifrågasätts så visar deltagarna på effekterna av diskrimineringen för de utsatta eleverna och även vad som kan göras för att motverka de negativa konsekvenserna och främja en positiv utveckling diskuterades.
13	<i>Nätverksträff: Så bekämpar vi Islamofobi</i>	En nätverksträff med representanter från flera civilsamhällesorganisationer som anordnades av Forum - Idéburna organisationer med en social inriktning. Under samtalet delades erfarenheter av hur situationen ser ut för muslimer i dagens samhälle utifrån de olika organisationernas verksamhetsområden men också exempel och

idéer kring hur ett eventuellt arbete för att bekämpa islamofobi kan se ut.

Övriga fortbildningar:

14

Bryt mönster för en mer jämställd arbetsplats

I den här föreläsningen som arrangerades av "Unionen" fick vi bland andra träffa jämlikhetsexperten och opinionsbildaren Ida Östensson från Make Equal och författaren Thor Rutgersson. De berättade om hur vi bryter mönster och beteenden som skaver och hur vi med relativt enkla medel kan skapa förändring för att bygga en mer jämställd och schysst arbetsplats.

15

Effektiv ungdomskommunikation

I detta webinarium som arrangerades av KKM Labs var det fokus på hur man kan nå ut till ungdomar på effektiva sätt. Vilka sociala medier ska vi använda till vilka målgrupper? Hur kan vi använda dessa sociala medier på olika sätt? Vilken effekt ska vi förvänta oss? och vilka är de vanliga fallgroparna? Var några av de frågor som webinariet tog upp.